

Name: _____

Class: _____

Section: _____

Date: __/__/__

Marks: __/100

સમાસ - વિગતે

Samas Detailed • Std 5 Vocabulary
GSEB ધોરણ ૫ • Linguistic Mastery Tier • શબ્દો ની જોડ

15 Words

35 min

8 Exercises

Std 5 Level

100 marks

બધા ૧૫ શબ્દો + Etymology (15 Words + Origin)

#	Gujarati	Phonetic	English	Etymology / વ્યુત્પત્તિ
1	ડંડ		Dvandva	મા-બાપ (બંને સમાન)
2	તત્પુરુષ		Tatpurush	રાજપુત્ર (પાછલો મુખ્ય)
3	કર્મધારય		Karmadharaya	પીળું ફૂલ (વિશેષણ+નામ)
4	દ્વિગુ		Dvigu	ત્રિલોક (સંખ્યા+નામ)
5	બહુવ્રીહિ		Bahuvrihi	દશાનન (બીજો જ અર્થ)
6	અવ્યયીભાવ		Avyayibhav	યથાશક્તિ (અવ્યય+નામ)
7	મા-બાપ		Parents	ડંડ
8	રાજપુત્ર		Prince	તત્પુરુષ
9	પીળું ફૂલ		Yellow flower	કર્મધારય
10	ત્રિલોક		3 worlds	દ્વિગુ
11	દશાનન		10 faces (Ravan)	બહુવ્રીહિ
12	રામકૃષ્ણ		Ram-Krishna	ડંડ
13	રાજમહેલ		Royal palace	તત્પુરુષ
14	નીલકંઠ		Blue throat (Shiva)	બહુવ્રીહિ
15	યથાશક્તિ		As per ability	અવ્યયીભાવ

સમાસ - વિગતે વિશે (About)

સમાસ = ૨+ શબ્દો ને જોડવા. ઢંઢ, તત્પુરુષ, બહુવ્રીહિ - ૬ પ્રકાર. ધોરણ ૫ માં ૧૫ સમાસ ઉદાહરણો.

ઉદાહરણ વાક્યો (Example Sentences)

1 મા-બાપ બંને જરૂરી. (ઢંઢ)

→ Both parents needed.

2 રાજપુત્ર પ્રિન્સ. (તત્પુરુષ)

→ Prince = rajputra.

3 દશાનન = રાવણ. (બહુવ્રીહિ)

→ Dashanan = Ravan.

4 ત્રિલોક ૩ લોક. (દ્વિગુ)

→ Trilok = 3 worlds.

5 પીળું ફૂલ. (કર્મધારય)

→ Yellow flower.

શબ્દ સંબંધો (Word Relations)

Types: ૬ સમાસ

Dvandva: બંને ભાગ સમાન

Tatpurush: પાછલો ભાગ મુખ્ય

Bahuvrihi: નવો અર્થ બને

Use: કાવ્ય, વ્યાકરણ માં

1 જોડી લખો (Match) 5 marks • 5 min**Gujarati**

1. ઢંઢ
2. તત્પુરુષ
3. કર્મધારય
4. દ્વિગુ
5. બહુવ્રીહિ

English

- A. Bahuvrihi
- B. Dvigu
- C. Karmadharaya
- D. Tatpurush
- E. Dvandva

2 ખાલી જગ્યા પૂરો (Fill Blanks) 5 marks • 5 min

1. _____ (Avyayibhav) → Phonetic clue:
2. _____ (Parents) → Phonetic clue:
3. _____ (Prince) → Phonetic clue:
4. _____ (Yellow flower) → Phonetic clue:
5. _____ (3 worlds) → Phonetic clue:

3 શબ્દ રચના (Word Formation) 6 marks • 5 min**1. દશાનન (10 faces (Ravan))**

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

2. રામકૃષ્ણ (Ram-Krishna)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

3. રાજમહેલ (Royal palace)

સમાનાર્થી: _____ વિરુદ્ધાર્થી: _____

4 વાક્ય બનાવો (Sentence Making) 4 marks • 5 min

1. "નીલકંઠ" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

2. "યથાશક્તિ" શબ્દ થી વાક્ય બનાવો:

5 MCQ (Multiple Choice Questions) 5 marks • 4 min

Q1. "હ્રદ્" નો English meaning શું?

- (a) Bahuvrihi
- (c) Royal palace

- (b) Dvandva
- (d) Yellow flower

Q2. "તત્પુરુષ" નો English meaning શું?

- (a) 3 worlds
- (c) Avyayibhav

- (b) Blue throat (Shiva)
- (d) Tatpurush

Q3. "કર્મધારય" નો English meaning શું?

- (a) Parents
- (c) As per ability

- (b) 10 faces (Ravan)
- (d) Karmadharaya

Q4. "દ્વિગુ" નો English meaning શું?

- (a) Dvandva
- (c) Ram-Krishna

- (b) Dvigu
- (d) Prince

Q5. "બહુવ્રીહિ" નો English meaning શું?

- (a) Yellow flower
- (c) Tatpurush

- (b) Bahuvrihi
- (d) Royal palace

6 જોડણી / શ્રુતલેખ (Spelling/Dictation) 10 marks • 5 min

Teacher will say each word. Write in Gujarati:

1. (Hint: Dvandva) _____

2. (Hint: Tatpurush) _____

3. (Hint: Karmadharaya) _____

4. (Hint: Dvigu) _____

5. (Hint: Bahuvrihi) _____

6. (Hint: Avyayibhav) _____

7. (Hint: Parents) _____

8. (Hint: Prince) _____

9. (Hint: Yellow flower) _____

10. (Hint: 3 worlds) _____

7 ચિત્ર-શબ્દ જોડી (Picture-Word Match) 5 marks • 3 min

#1	#2 	#3 	#4 	#5
----	--	--	--	--

Match: 1=___ 2=___ 3=___ 4=___ 5=___

8 શબ્દ-શોધ (Word Search) 10 marks • 5 min • Find 5 words!

Find these 5 words:

ક	ા	ય	મ	ા	ર
ય	ા	હ્રદ્	ય	ા	ી
ા	ં	તત્પુરુષ	ા	ર	ા
ર	ા	કર્મધારય	ા	ા	ય
ી	ો	દ્વિગુ	ા	મ	ો
ા	ા	બહુવ્રીહિ	ા	ા	ા

શું તમે જાણો છો? (Did You Know? - Fun Facts)

- ! ગુજરાતી માં ૫,૦૦૦+ સંધિ+સમાસ examples.
- ! સંસ્કૃત આધારિત શબ્દો = ૭૦% ગુજરાતી.
- ! દરેક રૂઢિપ્રયોગ પાછળ વાર્તા છે.

સામાન્ય ભૂલો (Common Mistakes to Avoid)

✗ અર્થ સીધો સમજવો	✓ સંદર્ભ માં અર્થ સમજો
✗ બધી જગ્યાએ વાપરવું	✓ યોગ્ય context જરૂરી
✗ Spelling બદલવી	✓ મૂળ spelling preserve

Cross-Curricular Connections

- > **Literature:** કાવ્ય માં ઉપયોગ
- > **Speech:** ભાષણ માં શોભા
- > **Writing:** નિબંધ માં વાપરો

Bonus Challenge (5 extra marks!)

આ topic ના ૫ શબ્દો વાપરી ને એક પોતાનું વાક્ય બનાવો જે real life situation દર્શાવે.

ચર્ચા પ્રશ્નો (Discussion Questions)

- Q1.** આ topic (સમાસ - વિગતે) તમારા જીવનમાં કેવી રીતે ઉપયોગ થાય?
- Q2.** કુટુંબ સાથે આ topic વિશે શું વાત કરી?
- Q3.** આ topic માં તમારું favorite શબ્દ કયું અને કેમ?

Project Ideas (Extended Learning)

- P1:** ૫ examples ની વાર્તા લખો
- P2:** કવિતા માં application શોધો
- P3:** Daily diary માં વાપરો

Reading Recommendations

"ગુજરાતી વ્યાકરણ" - GSEB

સંસ્કૃત મૂળ શબ્દકોશ

balgujarati.com/std5/grammar/

Self-Evaluation Rubric (Rate Yourself)

Criteria	4 marks	3 marks	2 marks	1 mark
Word Knowledge	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Reading Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Writing Skills	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice
Etymology	☐ Excellent	☐ Good	☐ Average	☐ Need Practice

✓ ANSWER KEY - All 8 Exercises (પેરન્ટ્સ માટે)

Exercise 1 - Match (5 marks):

1. 1 → E (Dvandva)
2. 2 → D (Tatpurush)
3. 3 → C (Karmadharaya)
4. 4 → B (Dvigu)
5. 5 → A (Bahuvrihi)

Exercise 2 - Fill Blanks (5 marks):

1. 1. અવ્યયીભાવ
2. 2. મા-બાપ
3. 3. રાજપુત્ર
4. 4. પીળું ફૂલ
5. 5. ત્રિલોક

Exercise 3 - Word Form (6 marks):

(Many answers possible - refer to relations on page 2)

Exercise 4 - Sentences (4 marks):

(Examples on page 2 - any correct usage)

Exercise 5 - MCQ (5 marks):

1. Q1 → (b) Dvandva
2. Q2 → (d) Tatpurush
3. Q3 → (d) Karmadharaya
4. Q4 → (b) Dvigu
5. Q5 → (b) Bahuvrihi

Exercise 6 - Spelling (10 marks):

1. 1. ઢંઢ
2. 2. તત્પુરુષ
3. 3. કર્મધારય
4. 4. દ્વિગુ
5. 5. બહુવ્રીહિ
6. 6. અવ્યયીભાવ
7. 7. મા-બાપ
8. 8. રાજપુત્ર
9. 9. પીળું ફૂલ
10. 10. ત્રિલોક

Exercise 7 - Pic Match (5 marks):

1. 1=ઢંઢ
2. 2=તત્પુરુષ
3. 3=કર્મધારય
4. 4=દ્વિગુ
5. 5=બહુવ્રીહિ

Exercise 8 - Word Search (10 marks):

1. ✓ ઢંઢ
2. ✓ તત્પુરુષ
3. ✓ કર્મધારય
4. ✓ દ્વિગુ
5. ✓ બહુવ્રીહિ

Total: 50 marks + Bonus 5 = 55 (Self-Eval: 16 separate)

MEMORY TRICKS (યુક્તિ)

- દરરોજ ૩-૪ શબ્દો યાદ રાખો, સપ્તાહ માં ૧૫ complete
- દરેક શબ્દ ને વાક્ય માં વાપરો - context જરૂરી
- Etymology સમજો - શબ્દ ની વ્યુત્પત્તિ યાદ રાખવામાં મદદ
- પુનરાવર્તન: દિવસ ૧, ૩, ૭, ૧૪, ૨૮ માં revise કરો

PRO TIPS (પેરન્ટ્સ + ટીચર્સ માટે)

- બાળક સાથે દરરોજ ૧૫ મિનિટ practice કરો
- રીઅલ-વાર્લ્ડ situations માં શબ્દો વાપરો
- ભૂલો સહજતા થી સુધારો, ગુસ્સો ન કરો
- એક શબ્દ થી story બનાવો - creative use

CERTIFICATE OF COMPLETION**સફળતા પ્રમાણપત્ર**

This is to certify that

(Student Name)

has successfully completed

સમાસ - વિગતે (Samas Detailed)

Std 5 Vocabulary - GSEB Kallol Aligned

Parent / Guardian

Teacher / Date